

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň Mgr. Olgy Zimové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové v právní věci

žalobkyně: S., z. s.
IČO 123
sídlem P.

proti

žalovanému: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
sídlem Karmelitská 529/5, 118 12 Praha 1

o žalobě ze dne 16. 4. 2026 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v neukončeném řízení o výmazu školy a s ním spojených důsledcích,

takto:

- Žaloba se odmítá.
- Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- Žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek za žalobu a návrh na nařízení předběžného opatření ve výši 3 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

- Žalobce se podanou žalobou domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který dle žalobce spočívá v tom, že žalovaný vede řízení o výmazu žalobce z rejstříku škol a školských zařízení bez vydání rozhodnutí, přičemž toto řízení trvá nepřiměřeně dlouhou dobu a je používáno jako důvod pro omezení financování školy. V žalobě, kterou žalobce pojal jako jakýsi formulářový sumář jednotlivých bodů („odrážek“), žalobce uvedl, že řízení o výmazu školy bylo zahájeno na návrh České školní inspekce v roce 2024, trvá déle než 18 měsíců a žalovaný dosud nevydal rozhodnutí s tím, že čeká na další podklady. Zásah má dle žalobce trvalý charakter, dochází k porušení povinnosti rozhodnout bez zbytečných

Shodu s prvopisem potvrzuje A.

průtahů. Existence tohoto řízení je využívána jako argument pro odepření financování a zpochybnění činnosti školy. Žalobce navrhl, aby soud

- a) určil, že postup žalovaného je nezákonným zásahem,
 - b) zakázal žalovanému v tomto zásahu pokračovat,
 - c) uložil žalovanému povinnost ve věci rozhodnout.
2. Do žaloby vtělil žalobce rovněž návrh na vydání předběžného opatření, kterým žádal, aby soud zakázal žalovanému provést výmaz školy do rozhodnutí ve věci a zakázal žalovanému využívat probíhající řízení jako důvod pro odepření financování. Návrh na vydání předběžného opatření žalobce nijak blíže nezdůvodnil.
 3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě a k návrhu na nařízení předběžného opatření uvedl, že zahájil na základě návrhu ústředního školního inspektora ze dne 22. 5. 2024 z moci úřední řízení o výmazu základní školy, jejíž činnost žalobce vykonává, z rejstříku škol a školských zařízení, které je žalovaným vedeno pod sp. zn. MSMT-8772/2024 („řízení o výmazu školy“). Žalobci bylo zahájení řízení o výmazu školy oznámeno přípisem žalovaného ze dne 27. 6. 2024, doručeným do datové schránky dne 28. 6. 2024. Žalovaný uvedl, že žalobce následně podal žalobu na ochranu proti žalobcem tvrzené nečinnosti žalovaného v řízení o výmazu školy, která byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2026, č. j. 15 A 12/2026-18, odmítnuta.
 4. Dle žalovaného je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem nedůvodná, neboť žalobce v ní uplatňuje tytéž námitky, které již byly předmětem jeho předchozí žaloby na ochranu proti nečinnosti (řízení sp. zn. 15 A 12/2026) a aktuální žalobou zjevně usiluje o obcházení pravidel soudní ochrany tím, že skutkově i právně totožný stav nově kvalifikuje jako nezákonný zásah. Kromě toho žalovaný žalobci žádné přímé financování neposkytuje, proto mu je nemůže ani odepírat. Žalovaný uvedl, že vedení řízení o výmazu školy nepředstavuje zásah do práv žalobce, nýbrž výkon zákonné pravomoci žalovaného. Samotná skutečnost, že řízení dosud nebylo skončeno, nezakládá podle žalovaného nezákonný zásah, zejména pokud žalobce již zmeškal zákonnou lhůtu k podání žaloby na ochranu proti nečinnosti.
 5. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu odmítl, případně zamítl.
 6. Žalovaný dále považoval za nedůvodný také návrh žalobce na nařízení předběžného opatření. Poukázal na zjevnou nesmyslnost tohoto návrhu, neboť žalobce se domáhal uložení zákazu žalovanému provést výmaz základní školy, jejíž činnost žalobce vykonává, z rejstříku škol a školských zařízení, přičemž však žalobcem tvrzený nezákonný zásah spočívající v nečinnosti žalovaného v řízení o výmazu školy může být ukončen zejména právě vydáním rozhodnutí ve věci samé. Návrh na nařízení předběžného opatření je tedy dle žalovaného v rozporu s petitem žaloby na ochranu před žalobcem tvrzeným nezákonným zásahem. K návrhu žalobce, aby soud předběžným opatřením zakázal žalovanému využívat probíhající řízení o výmazu školy jako důvod pro odepření financování, žalovaný uvedl, že se lze jen domnívat, že žalobce má na mysli poskytování dotací na základě veřejnoprávních smluv podle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, které jsou však uzavírány s místně příslušným krajským úřadem, nikoliv s žalovaným.
 7. Žalovaný navrhl návrh na nařízení předběžného opatření zamítnout.

Shodu s prvopisem potvrzuje A.

8. Soudu je známo z úřední činnosti, že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2026, č. j. 15 A 12/2026-18, byla odmítnuta pro opožděnost žaloba podaná žalobcem proti žalovanému dne 18. 2. 2026 na ochranu proti nečinnosti žalovaného, která měla spočívat v nevydání rozhodnutí ve věci samé v řízení o výmazu školy. V této předchozí žalobě žalobce mimo jiné uvedl, že řízení o výmazu školy bylo zahájeno 28. 6. 2024, trvá již přibližně 19 měsíců a nebyl učiněn žádný procesní úkon k jeho ukončení. Nečinnost žalované má závažné dopady do práv žalobce, neboť probíhající řízení je používáno jako argument pro odepření financování školy. Žalobce žádal uložení povinnosti žalovanému vydat rozhodnutí ve věci samé do 60 dnů od právní moci rozsudku.
9. Aktuálně je u Městského soudu v Praze vedeno rovněž další řízení o žalobě žalobce na ochranu před nezákonným zásahem pod sp. zn. 12 A 26/2026, a to proti žalované České školní inspekci, které se týká téhož správního řízení o výmazu školy.
10. Městský soud v Praze podanou žalobu posoudil takto:
11. Podle § 150 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů („školský zákon“), *řízení o výmazu se zahajuje i na návrh ústředního školního inspektora podle § 175 odst. 2.*
12. Podle § 175 odst. 2 školského zákona, *v případě zjištění nečinnosti školy nebo školského zařízení nebo zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení může ústřední školní inspektor předložit orgánu, který vede školský rejstřík, návrh na výmaz školy, školského zařízení nebo oboru vzdělání ze školského rejstříku.*
13. Podle § 82 soudního řádu správního („s. ř. s.“), *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
14. Podle § 85 s. ř. s. *je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.* Poslední část citovaného ustanovení (tedy část věty „domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný“) je třeba vykládat tak, že jde o případy, kdy podaná žaloba směřuje proti zásahu, který byl již ukončen (srovnej rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu („NSS“) ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160).
15. Soud vychází z ustálené judikatury správních soudů, dle níž je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem vůči ostatním žalobním typům upraveným s. ř. s. subsidiární. Dle § 85 s. ř. s. je tedy zásahová žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky, než zásahovou žalobou (srov. například rozsudek NSS ze dne 20. 7. 2011, č. j. 1 Aps 1/2011-101 bod 38). Nemůže být užita případně ani deklaratorní zásahová žaloba, nabízí-li zákon žalobci odlišný procesní postup, v daném případě žalobu nečinností (srovnej rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 Azs 144/2015-30, body 28 a 29).
16. Lze odkázat například na rozsudek NSS ze dne 18. 4. 2019, č. j. 9 As 434/2018-35, který uvádí: *„Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je subsidiární vůči ostatním žalobním typům zakotveným v soudním řádu správním, které mají proti jejímu podání přednost, a vůči prostředkům ochrany využitelným ještě v řízení před správními orgány. Zásahová žaloba není „náhražkou“ žaloby proti rozhodnutí libovolně použitelnou, nýbrž jejím doplňkem („záchrannou*

Shodu s prvopisem potvrzuje A.

síti“) pro situace, v nichž si nelze vystačit s instrumentáři žaloby proti rozhodnutí proto, že akt veřejné správy, který je napadán, není možno jako rozhodnutí identifikovat pro absenci některého z jeho atributů. Tato subsidiarita vůči ostatním žalobním typům znamená, že zásahová žaloba je přípustná teprve tehdy, pokud nepřichází v úvahu podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a následující s. ř. s., ani žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu (§ 79 a následující s. ř. s.). (.....) Účastník řízení si tudíž nemůže zvolit, jaký žalobní typ by byl pro něj výhodnější a jaký nakonec využije. (...) Žalobce je povinen vždy zvolit jeden žalobní typ vymezený v soudním řádu správním a nemůže jednotlivé žalobní typy navzájem zaměňovat nebo je v žalobě směřovat.“.

17. Z obsahu podané žaloby vyplývá, že žalobcem tvrzený nezákonný zásah žalovaného spočívá v tom, že řízení o výmazu školy vedené žalovaným trvá (dle žalobce) déle než 18 měsíců (ve skutečnosti cca 23 měsíců – poznámka soudu), aniž bylo vydáno ve věci rozhodnutí, přičemž toto řízení je využíváno zejména jako argument pro odepření financování činnosti žalobce. Soud musel uvážit o právní kvalifikaci žaloby z pohledu žalobních typů vymezených s. ř. s. Ačkoliv žalobce žalobu výslovně označil jako žalobu na ochranu před nezákonným zásahem s odkazem na § 82 a následující s. ř. s., je nepochybné, že fakticky brojí proti nečinnosti žalovaného a domáhá se vydání rozhodnutí v řízení o výmazu školy. Žalobní námitky, obdobné jako v nečinnostní žalobě žalobce ze dne 18. 2. 2026, jímž bylo zahájeno u Městského soudu v Praze řízení vedené pod sp. zn. 15 A 12/2026, směřují výlučně proti tvrzené nečinnosti žalovaného v řízení o výmazu školy a žalobce tak za stejného skutkového stavu znovu brojí proti postupu (nečinnosti) žalovaného, pouze prostřednictvím odlišného typu žaloby.
18. Obecně prostředkem ochrany ve věci nečinnosti je žaloba proti nečinnosti žalovaného správního orgánu, nikoliv zásahová žaloba.
19. Jak bylo uvedeno výše, základní žalobní typy, které upravuje s. ř. s. v § 4 odst. 1, se vzájemně doplňují a nejsou volně zaměnitelné. Není v dispozici účastníka řízení volit, který z žalobních typů považuje za výhodnější, a jaké řízení bude iniciovat. Určujícím kritériem pro volbu žalobního typu totiž není žalobcova procesní taktika, nýbrž povaha jednání správního orgánu, proti kterému žaloba směřuje (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 Azs 144/2015-30).
20. Není povinností soudu účastníka řízení poučovat o tom, jaký žalobní typ na danou věc dopadá a jak by tedy měl správně formulovat svůj žalobní petit. Jinou situací by byl případ neurčitého či nejednoznačného žalobního žádání, kdy žalobce může na výzvu soudu petit upřesnit jedním nebo druhým směrem (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 4. 2019, 9 As 434/2018-35). V daném případě však podaná žaloba byla bez jakýchkoli pochybností podána a žalobcem míněna jakožto žaloba na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s., jak byla také výslovně označena, přičemž s tímto označením je v souladu i žalobcem navrhovaný petit; soud proto vycházel z toho, že se jednoznačně jedná o žalobu na ochranu před nezákonným zásahem. Soud tedy neshledal žádný důvod ani prostor k překvalifikování žaloby na jiný žalobní typ, neboť by k tomu došlo v rozporu s výslovně projevenou vůlí žalobce, a tedy i s dispoziční zásadou, která řízení ve správním soudnictví ovládá. Nadto nečinnostní žalobu žalobce již za týchž skutkových okolností již podal a úspěšný nebyl.
21. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle zákona nepřijatelný.

Shodu s prvopisem potvrzuje A.

22. Soud dospěl k závěru, že v posuzované věci jsou dány důvody pro odmítnutí žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného z důvodu její nepřipustnosti podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jelikož nebyla splněna podmínka subsidiarity ochrany prostřednictvím zásahové žaloby. Existoval zde totiž jiný prostředek ochrany v podobě žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného, jímž mohl žalobce sledovaného cíle, tj. pokračování a rozhodnutí v řízení o výmazu školy), dosáhnout.
23. Vzhledem k tomu, že nečinnostní žaloba žalobce s obdobnou argumentací byla usnesením Městského soudu v Praze z 9. 4. 2026, č. j. 15 A 12/2026-18, odmítnuta pro opožděnost, ztotožňuje se soud se stanoviskem žalovaného v jeho vyjádření, že žalovaný se v rozporu s pravidly soudní ochrany dle s. ř. s. pokouší dosáhnout další možnosti soudního přezkumu téhož postupu žalovaného poté, co nebyl úspěšný s podanou opožděnou nečinnostní žalobou.
24. Vzhledem k tomu, že nepřipustnost žaloby je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení o této žalobě ve správním soudnictví a žaloba byla odmítnuta, je již nadbytečné, aby soud rozhodoval o návrhu na vydání předběžného opatření, který kvůli své akcesorické povaze sdílí osud žaloby (srov. například rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008-48, č. 1741/2009 Sb. NSS).
25. Soud si je vědom rozhodnutí rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, v němž se uvádí, že posouzení toho „*zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s., je otázkou důvodnost žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé) nikoli otázkou existence podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a)*“. Pro úplnost však soud dodává, že vzhledem k tomu, že žalobce brojí také proti samotnému vedení správního řízení žalovaným, které dle jeho tvrzení zasahuje do jeho práv, platné právo nezabezpečuje žalobou na ochranu před nezákonným zásahem možnost negovat vedení správního řízení. Úplně zamezit vedení správního řízení nelze (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2009, č. j. 8 Aps 6/2007-256). Samotné vedení správního řízení nelze pojmově podřadit pod zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Vedení řízení o výmazu školy je výkonem zákonné pravomoci žalovaného a objektivním faktem.
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 3 věta první s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů v řízení. Procesně úspěšnému žalovanému v řízení nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
27. Výrokem III. tohoto usnesení soud rozhodl o vrácení soudního poplatku v celkové výši 3 000 Kč žalobci podle ustanovení § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, dle něhož byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Jedná se o soudní poplatek za podání žaloby o ochraně před nezákonným zásahem ve výši 2 000 Kč a o soudní poplatek za podání návrhu na nařízení předběžného opatření ve výši 1 000 Kč. Soud vrátí zaplacený soudní poplatek ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým o vrácení rozhodl (§10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje A.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 7. května 2026

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje A.